

Zniszczenie Magdeburga przez wojska cesarskie w 1631 r. w opisie Johana Adlera Salviusa – szwedzkiego dyplomaty, XVII w.

Jest rzeczą więcej niż pewną, że dn[ia] 10 maja Magdeburg został wzięty szturmem przy pierwszym ataku i całe to wielkie miasto leży obecnie w popiołach. Śp. marszałek Falkenberg, dopóki tylko mógł, bronił początkowo przed wrogiem fortów zewnętrznych [...]. W fortecy było jednak niewiele więcej ponad 2000 ludzi, gdy wróg przed jej murami liczyć miał 24 000; przeto nie szczędził ludzi, lecz bezustannie dniem i nocą przypuszczał szturm po szturmie. Oblężeni [...], nie mając sił, które by ich złuzowały, musieli bezustannie dniem i nocą być na wałach, pełnić straż i walczyć [...]. Gdy więc nieprzyjaciel podsunął się pod wał [...] [i] rozpoczął się szturm [...] na całe miasto, jeźdźcy [...] z rozwianymi proporcami wjechali przez rów na wały, knechty z innych stron wpadli do miasta, mordując, kogo spotkali, hańbiąc kobiety i dziewczęta, tyranizując młodych i starych, nie oszczędzając nikogo. Tak splądrowawszy całe miasto, ostatecznie je podpalili, że spłonęło do szczytu; ocalała jedynie katedra i kilka domów rybackich nad Łabą. [...] Najgorzej obszedł się nieprzyjaciel z pastorami; pomordowawszy ich we własnych ich bibliotekach, spalił ich następnie z książkami; żony i córki, przywiązane do koni, zawleczono do obozu, gdzie je gwałcono i straszliwie okaleczano. Kościół św. Jana był przepełniony kobietami, które, jak mówią, zamknęli z zewnątrz, a przez okna podpalili wewnątrz. [...] Jednym słowem, Turcy, Tatarzy i poganie nie mogliby się gorzej pastwić.*

* knecht – żołnierz piechoty cesarskiej

Wiek XVI–XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa: WN PWN, 1999, s. 240.

Praca z materiałem

1. Opisz sytuację ludności cywilnej Magdeburga w trakcie oblężenia miasta.
2. Oceń obiektywizm autora tekstu.
3. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, ustal, na który etap wojny trzydziestoletniej przypadły opisywane wydarzenia.